

Fakulteta za humanistiko

PREDSTAVITVENI ZBORNIK DRUGOSTOPENJSKEGA PEDAGOŠKEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA SLOVENISTIKA

Drugostopenjski pedagoški program Slovenistika vključuje vse vsebine, ki so potrebne za uspešno opravljanje poklica magister/magistrica profesor/profesorica slovenistike. Študentu/študentki omogoča pridobitev temeljnega pedagoškega in slovenističnega znanja, ki odpira perspektive poznejšega dopolnjevanja znanja ali takojšnje zaposlitve po končanem drugostopenjskem študiju.

Pedagoško usposabljanje poteka v okviru naslednjih predmetov:

Razvojna psihologija, Pedagogika, Andragogika, Spol in edukacija, Didaktika jezika, Didaktika književnosti, izbirnih predmetov s področja pedagoškega usposabljanja, ki jih študent izbere v obsegu 12 ECTS (gl. predmetnik spodaj) in magistrskega dela, pri katerem je tema zastavljena tako, da enakovredno pokriva tako pedagoške kot slovenistične vsebine, zato sodelujeta mentorja z obeh področij. Skupno število kreditov, ki jih pridobi z navedenimi predmeti s področja pedagoškega usposabljanja je 64 ECTS.

Študijski program Slovenistika študentom omogoča:

- * pridobivanje kompeten□s področja vzgojno-izobraževalnih ved;
- * poglobljanje poznavanja slovenskega jezika in ved, ki ga preučujejo;
- * poglobljanje poznavanja slovenske književnosti in ved, ki jo preučujejo;
- * seznanjanje s kulturnimi, zgodovinskimi in družbenimi pojavi slovenskega prostora;
- * spoznavanje različnih metodologij znanstvenega raziskovanja jezikoslovnih pojavov, literature in kulture;
- * prenos študijskih vsebin v reševanje konkretnih problemov v praksi;
- * pridobitev spe□fičnih znanj, potrebnih za zaposlitev v različnih sektorjih;
- * razvijanje sposobnosti kritičnega razmišljanja in samostojnega dela.

Diplomant/diplomantka je po končanem študiju sposoben/sposobna izvajati pedagoški proces pri predmetu slovenščina v osnovni in srednji šoli, poučevati slovenščino kot drugi tuji jezik (pri vseh treh oblikah zna izbrati pristope, metode, pozna cilje in je sposoben/sposobna pouk načrtovati skladno z njimi, prenesti strokovno znanja tako s področja vzgojno izobraževalnih ved kot slovenske literarne vede in jezikoslovja v pouk slovenščine), razumeti in obvladovati zahtevna vprašanja slovenskega jezika in književnosti. Opravlja lahko dela na področju izobraževanja, specialnodidaktičnih raziskav s področja slovenistike, literarnoteoretskih in literarnozgodovinskih ter jezikoslovnih raziskav, lektoriranja govornih in pisnih sporočil, novinarskega in publicističnega ustvarjanja, uredniškega dela, v medijskih hišah, dokumentaristično delo, bibliotekarsko delo, na področju gledališke dejavnosti

in animiranja na različnih področjih ljubiteljske kulture in izobraževanja posebnih skupin učencev (odrasli, mlajši nezaposleni ...).

Cilj izobraževanja po predlaganem programu je oblikovati diplomanta/diplomantko v strokovno celovito osebnost, ki je sposobna razumeti in obvladovati zahtevna vprašanja slovenskega jezika in književnosti v povezavi z izobraževalno-vzgojnimi vsebinami in jih podajati v pedagoškem procesu. Od diplomanta/diplomantke zato lahko pričakujemo uspešno poučevanje in proučevanje slovenskega jezika in književnosti v odnosu do splošnih in specifičnih pojavov, ki so posebej izraziti na stičišču različnih kulturnih in nacionalnih prostorov. Diplomant/diplomantka bo sposoben/sposobna vzpostaviti celovite in tvorne odnose med strokovnjaki iz različnih znanstvenih disciplin, ki morajo nujno sodelovati pri reševanju praktičnih in raziskovalnih problemov na področju slovenističnih in sorodnih ved. Usposobljen/a bo tudi za samostojno aplikativno delo.

Splošne kompetence diplomanta/diplomantke

Obvladanje metodologije raziskovalnega dela in sposobnost za samostojno raziskovalno delo;

- avtonomnost v strokovnem in znanstvenoraziskovalnem delu;
- samostojnost pri odločanju;
- sposobnost prepoznavanja znanstveno zanimivih tem;
- strokovna kritičnost in odgovornost;
- sposobnost znanstvenega udejstvovanja, pisanja ter predstavljanja lastnega znanstvenega dela;
- ustvarjalnost;
- iskanje novih virov znanja na strokovnem in znanstvenem področju;
- pripravljenost na stalno (vseživljenjsko) izpopolnjevanje;
- poznavanje in uporabljanje novih informacijskih tehnologij;
- senzibilnost za specifične večkulturnega okolja in sposobnost medkulturnega dialoga.

Predmetno-specifične kompetence s področja jezikoslovja in literarnih ved

- Poznavanje temeljnih smeri znanstvenega preučevanja jezika;
- poznavanje osnov skladnje, glasoslovja in pomenoslovja, kot treh jedrnih disciplin preučevanja jezika;
- poznavanje ključnih problemov sodobne jezikoslovne teorije;
- razumevanje položaja znanstvenega jezikoslovja v okviru kognitivnih znanosti;
- poznavanje možnosti razvoja znanstvenega jezikoslovja v kombinaciji z drugimi naravoslovnimi znanostmi, predvsem nevrologijo in biologijo;
- obvladovanje znanstvenega aparata za preučevanje jezika, predvsem osnov tvorbeno pretvorbene slovniče;
- poznavanje osrednjih možnosti prenosa jezikoslovnega vedenja v prakso, predvsem v okviru računalništva ter računalniško podprte analize govora in besedil;
- poznavanje temeljev jezikoslovnih ved v kontekstu humanistike in družboslovja;
- poznavanje teoretičnih osnov za delo s konkretnimi pojavi jezika in komunikacije v družbi: poslovno komuniciranje, javno nastopanje, prepoznavanje psiholoških, socialnih in antropoloških temeljev komunikacije;

- krepitev in ohranjanje lastnih jezikovnih kompetenc;
- sposobnost umeščanja jezikoslovnih šol, smeri in tokov v širše epistemološke kontekste;
- razvijanje kritične analize diskurzov, ki se pojavljajo v javnosti (v medijih, v oglaševanju, v političnih, ekonomskih, kulturnih in drugih okoljih);
- sposobnost praktičnega reševanja kompleksnih realnih problemov v konkretnih jezikovnokomunikacijskih okoljih;
- sposobnost ustvarjanja učinkovitih tekstov (besedil).
- Poznavanje temeljnih smeri v znanstvenem proučevanju literature;
- poznavanje osnov literarne teorije, literarne zgodovine in literarne metodologije kot treh jedrnih disciplin preučevanja literature;
- poznavanje ključnih problemov sodobne literarne vede;
- razumevanje položaja literarnih ved v okviru primerjalne vede;
- razumevanje in umeščanje slovenske literature v širši kontekst malih literatur;
- poznavanje možnosti razvoja literarnih ved, še zlasti v okoljih, ki so s slovenskim okoljem laže primerljivi;
- obvladovanje znanstvenega aparata za preučevanje literature z vidika metodoloških izhodišč empirične literarne vede, feministične teorije, postkolonialne teorije in recepcijske estetike;
- sposobnost analize in samostojne interpretacije odnosov v literarnem besedilu in njegovem razmerju s tekstnim repertoarjem;
- poznavanje osrednjih možnosti prenosa literarnovednih spoznanj v prakso;
- poudarki na interdisciplinarni povezavi z zgodovino, sociologijo in deloma filozofijo omogočajo poznavanje temeljev literarnih ved v kontekstu humanistike in družboslovja;
- poznavanje drugih literatur malih narodov in zapostavljenih oziroma manj znanih literatur;
- poznavanje koncepta manjšinjskih literatur;
- sposobnost umeščanja različnih literarnovednih metod v širše epistemološke kontekste;
- pri samostojnem raziskovalnem delu in seminarjskih nalogah pridobljena sposobnost združevanja metodoloških izhodišč z večino interpretacije literarnega teksta omogoča oblikovanje kompetentnih kritičnih in literarnovednih besedil.

Predmetno specifične kompetence s področja izobraževalnih ved

- poznavanje vzgojnih in izobraževalnih konceptov, njihovih filozofskih in zgodovinskih temeljev ter družbene pogojenosti;
- razumevanje vzgojno izobraževalnih procesov glede na individualno, socialno, jezikovno in kulturno različnost otrok in družin;
- razumevanje pomena in značilnosti sodobnih didaktičnih, pedagoških in andragoških načel ter zmožnost njihovega ustreznega povezovanja in uresničevanja v okviru součeče skupnosti;
- poznavanje strukturnih dejavnikov pouka (učitelj, učenec, učna vsebina, učni cilji) in razumevanje njihove vloge pri oblikovanju in vodenju kakovostnega učnega procesa;
- razvijanje temeljnih spretnosti za učinkovito poučevanje in zmožnosti njihove uporabe v praksi (npr. temeljna načela načrtovanja, izvajanja, spremljanja in evalviranja pouka);
- razumevanje konceptov inkluzivnosti in multikulturalnosti ter razvijanje spretnosti za uresničevanje inkluzivnih in multikulturalnih pristopov k učenju in poučevanju;

- cenjenje različnosti med posamezniki in usmerjenost v nediskriminatorno vzgojno izobraževalno prakso;
- poznavanje vloge in sodelovanja vseh akterjev (družine, sodelavci, lokalna skupnosti) v vzgojno izobraževalnem procesu ter razvijanje proaktivnega delovanja v tem kontekstu;
- razumevanje potrebe oblikovanja participatornih in demokratičnih vzgojno izobraževalnih praks, ki temeljijo na pravih otrok in mladostnikov;
- prepoznavanje in vrednotenje pomena vzgojnih slogov za otrokovo in mladostnikovo vedenje doma in v šoli;
- poznavanje in razumevanje osnovnih značilnosti psihosocialnega razvoja na različnih področjih in individualnih razlik med otroki in mladostniki;
- poznavanje, kritično vrednotenje in praktična uporaba teorij o otroštvu, razvoju in učenju učencev ter razumevanje in kritično vrednotenje potrebe po vseživljenjskem učenju odraslih;
- poznavanje in uporaba strategij nudenja psihološke in socialne varnosti ter spodbujanja samostojnosti, avtonomnosti in participativnosti v procesih oblikovanja součeče skupnosti;
- prepoznavanje in vrednotenje vloge medosebnih in medskupinskih odnosov med učenec/dijaki in vpliva odnosov na njihovo učno in socialno vedenje; zmožnost načrtovanja in izvajanja sprememb v socialni dinamiki razreda s ciljem oblikovanja spodbudnih medosebnih odnosov za individualni razvoj vseh učencev/dijakov;
- poznavanje in razumevanje individualnih in socialnih dejavnikov kognitivnega razvoja (posebej na področju učenja jezika), v navezavi na razvoj osebnosti, čustvovanja in socialnega vedenja otrok in mladostnikov;
- načrtovanje spodbudnih učnih interakcij (posebej za jezikovni razvoj), ob upoštevanju razvojnih značilnosti in individualnih razlik med otroki oz. mladostniki;
- pozitiven odnos do spodbujanja osebnostnega (in posebej jezikovnega) razvoja otrok in mladostnikov v učnih interakcijah, ob upoštevanju njihove individualnosti in medsebojne različnosti.
- poznavanje in cenjenje pomena socialnih in čustvenih spretnosti (razreševanje konfliktov, vzpostavljanje prijateljstev, zavzemanje perspektive drugega, sodelovanje z učiteljem) za uspešnost pedagoškega procesa;
- razvijanje strategij za reševanje konkretnih vzgojno izobraževalnih problemov povezanih s socialnimi in čustvenimi spretnostmi;
- zmožnost utemeljene in kritične presoje obstoječe prakse, politike in raziskovanja vzgojno izobraževalnih praks z vidika kakovosti in profesionalnega razvoja.
- razumevanje temeljnih konceptov, povezanih z razliko med spoloma in uveljavljanjem dejanske (ne le formalne) enakosti med spoloma; prepoznavanje ključnih dejavnikov, ki vplivajo na razlike med spoloma pri učenju, sodelovanju oziroma vključevanju v učne procese;
- razvijanje občutljivosti za vprašanja razlik med spoloma in sposobnosti proaktivnega delovanja v kontekstu pedagoškega procesa
- razumevanje in cenjenje spremenjene vloge učitelje za oblikovanje součeče skupnosti;
- razvijanje spretnosti za prepoznavanje indikatorjev kakovosti vzgojno izobraževalnega procesa in usmerjenost v kakovost vzgojno izobraževalnega procesa;
- razvijanje avtonomnosti, (samo)kritičnosti, (samo)refleksivnosti kot temeljnih pogojev za uspešnost pedagoškega procesa in lasten profesionalni razvoj.

Pogoji za vpis

Zaključen študijski program prve stopnje v obsegu vsaj 180 ETCS s področja slovenistike ali z drugih strokovnih področij, če je pred vpisom opravil/a študijske obveznosti, ki so bistvene za nadaljevanje študija v obsegu 10-60 ECTS: Slovenska književnost 1,2,3 Svetovna književnost 1,2 in Slovenski jezik - Glasoslovje, Morfologija, Skladnja, Pomenoslovje, Psiholingvistika. Te obveznosti lahko študentje/študentke opravijo z diferencialnimi izpiti pred vpisom v magistrski program.

Po merilih o prehodih med programi se lahko v prvi letnik druge stopnje študijskega programa Slovenistika prepiše tudi, kdor je končal 3. letnik 4-letnega univerzitetnega dodiplomskega študijskega programa (»nebolonjskega programa«) s področja slovenistike, primerjalnega slovanskega jezikoslovja, splošnega jezikoslovja, klasične filologije, primerjalne književnosti in drugih humanističnih programov, ki obsegajo vsebine s področja jezikoslovnih ved, ter dosegel povprečno oceno 8 ali več.

Po merilih za prehode se kandidatu, ki je končal dodiplomski študijski program prve stopnje v obsegu 240 ETCS Slovenistike, priznajo obveznosti v obsegu 60 ETCS in se lahko vpiše v drugi letnik programa Slovenistika. O predmetih, ki jih mora opraviti v drugem letniku odloča študijska komisija programa.

Študentom je omogočen prehod iz drugih magistrskih študijskih programov:

Študentom in diplomantom katerih koli magistrskih študijskih programov katere koli visokošolske ustanove lahko nosilci predmetov priznajo izpite, ki po zahtevnosti ustrezajo standardom Univerze v Novi Gorici, in se po vsebini vsaj 70% ujemajo z vsebinami predmetov na predlaganem študijskem programu. Za direkten prehod v drugi letnik mora študent zbrati enako število točk kot študenti predlaganega programa, torej vsaj 48 ECTS, drugače se lahko vpiše le v prvi letnik.

Poleg tega lahko študent prenese in uveljavi kot opravljeno študijsko obveznost tudi opravljene obveznosti v obsegu do 12 ECTS po katerem koli programu magistrskega študija katere koli visokošolske ustanove ali vseživljenjskega izobraževanja na enakovredni stopnji zahtevnosti.

Pogoji za napredovanje

Pogoj za vpis v 2. letnik je zbranih najmanj 48 ECTS iz prvega letnika, od tega najmanj 27 ECTS iz obveznih predmetov, Individualno raziskovalno delo in ustrezno število izbirnih predmetov, do skupno min. 48 ECTS.

Pogoj za dokončanje študija so opravljeni vsi izpiti in vse obveznosti pri vseh predmetih po predmetniku, vključno z izbirnimi predmeti in uspešen zagovor magistrskega dela, kar skupaj pomeni najmanj 120 ECTS (v vsakem letniku po 60 ECTS).

Študent se lahko ponovno vpiše v 1. letnik, če zbere 18 ECTS iz predmetnika tega letnika.

Izbirni predmeti										
Za p. št.	Predmet	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	EC TS
			Pre d.	Se m.	Vaj e	Klini čne vaje	Druge obl. š.			
	Socialno in čustveno učenje/Odnosna kompetenca	doc. dr. Ana Kozina	15	15				90		4
	Učna motivacija	doc. dr. Ana Kozina	15	15				90		4
	Odnosi: šla, družina in skupnost	doc. dr. Alenka Gril	15	15				90		4
	Različnost, inkluzija, demokratičnost	Izr. prof. dr. Tatjana Vonta	15	15				90		4
	Oblikovanje in vodenje součeče skupnosti	doc. dr. Alenka Gril	15	15				90		4
	Sistemi in orodja zagotavljanja kakovosti profesionalnega razvoja	Izr. prof. dr. Tatjana Vonta	15	15				90		4
	Pismenost: od teorij do strategij branja in pisanja	izr. prof. dr. Janja Žmavc	15	15				90		4
	Multimodalnost v učenju in poučevanju	izr. prof. dr. Janja Žmavc	15	15				90		4
	Večjezičnost	izr. prof. dr. Penka Stateva	20	20				140		6
	Sociolingvistika	doc. dr. Karmen Kenda Jež	20	20				140		6
	Retorika	Izr. prof. dr. Janja Žmavc	20	20				140		6
	Psiholingvistika	izr. prof. dr. Artur Stepanov	20	20				140		6
	Izbrana poglavja iz mladinske književnosti	doc. dr. Barbara Pregelj	20	20				140		6
	Izbrana poglavja iz svetovne književnosti	doc. dr. Aleš Vaupotič	20	20				140		6
	Slovenska književnost med tradicijo in sodobnostjo	izr. prof. dr. Katja Mihurko Poniž	20	20				140		6
	Kreativno pisanje poezije	doc. dr. Ana Toroš	20	20				140		6